

Valašský erbovní motýl

seriál

**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

Pokud bychom vyhlásili soutěž o erbovního valašského motýla, zajisté by vyhrál modrásek černoskvrnný (*Maculinea arion*). Hodnotící komise by s výběrem neměla moc práce. Tento motýl je totiž k Valašsku připoután silným poutem a patří sem stejně jako cimbál, slivovice či ovce.

V minulosti byl tento elegantní, největší český modrásek nejhojnějším motýlem podhorských pastvin v celé České republice. Žil ale i v nížinách, např. v Moravském krasu, Pálavě či na Moravské Saharě u Hodonína. Nikdo si jej pořádně nevšímal, a tak se tento motýl proslavil až svým nenápadným vyhynutím takřka v celé ČR. Proč vymizel?

V padesátých letech došlo k zásadní změně hospodářství a úpadku soukromé pastvy několika málo kusů dobytka. Tento modrásek totiž bytostně potřebuje neintenzivní pastvu, nejlépe pastvu ovcí. Na Valašsku se stále pastva malých stádeček ovcí udržuje. Stejně tak se citlivě a postupně sečou málo hnojené louky. Proto nyní žije na Valašsku nejsilnější a jediná velká populace modráska černoskvrnného v České republice.

Modrásek si totiž zvolil složitý život. Samičky kladou vajíčka do květů mateřídoušky nebo dobromysli. Vylíhlá housenka se zde živí jen chvíli a ještě v létě se spouští na zem, kde čeká na mravence. V této době připomíná mravenčí larvu.

Láká červené žahavé mravence, aby si ji odnesli do mraveniště. Housenka tam pak žere larvy a kukly mravenců. Mraveništi tak škodí a může je i zahubit. Ukrytá a vykrmená zde přezimuje a pak i zakuklí. Motýl se po vylíhnutí snaží rychle dostat na svobodu, protože na něj mravenci již útočí. Je ale porostlý jemnými chloupky, kterými si mravenci nepoukusadla. Motýl má tak čas k útěku.

Právě neobvyklý způsob života přivedl tohoto modráska na pokraj vyhynutí. Motýl totiž potřebuje bohaté porosty mateřídoušky, navíc musí být úspěšně adoptován mravenci a odnesen do početného mraveniště, aby housenka netrpěla hladem.

Takové podmínky najde jen na ovčích pastvinách, kde roste nejvíc mateřídoušky a jsou největší hnízda mravenců.

Valaši tak pastvou svých několika ovcí nevědomky zachraňují tento celoevropsky kriticky ohrožený druh motýla. Je to motýl, který nepřežije bez udržení valašských tradic a způsobu života.

RNDr. Lukáš Spitzer, entomolog, Muzeum regionu Valašsko, Vsetín